

NAJČEŠĆA PITANJA IZ PODRUČJA GOSPODARENJA AMBALAŽOM I OTPADNOM AMBALAŽOM

i odgovori sukladno [Pravilniku o ambalaži i otpadnoj ambalaži, plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu i ribolovnom alatu koji sadržava plastiku](#) („Narodne novine, broj 137/23), u daljnjem tekstu **Pravilnik**

SUSTAV POVRATNE NAKNADE

1.

NOVA OZNAKA

Možete li opisati pravila u Republici Hrvatskoj u svezi aplikacije i izgleda oznake povratne naknade na ambalaži od 1. siječnja 2023., uzimajući u obzir uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj i dvojnog iskazivanja cijene povratne naknade, te hoće li biti propisani prijelazni periodi usklađenja?

Izgled i osnovna pravila apliciranja nove oznaka sustava povratne naknade propisani su **Pravilnikom**.

Proizvodi u ambalaži označeni oznakom sustava povratne naknade sukladno Pravilniku o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16, 116/17, 14/20 i 144/20) koji su stavljeni na tržište u RH prije stupanja na snagu novog Pravilnika moći će se prodavati do isteka zaliha istih, što znači da će i potrošači imati pravo na povrat iznosa povratne naknade prilikom vraćanja ovako označene ambalaže u trgovine i reciklažna dvorišta.

Sukladno članku 64. Pravilnika proizvođač proizvoda pakiranog u ambalažu dužan je označiti ambalažu proizvoda oznakom sustava povratne naknade sukladno članku 17. stavku 1. ovog Pravilnika u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Iznos povratne naknade propisat će Vlada RH Uredbom o naknadi gospodarenja otpadom i povratnoj naknadi koja se donosi temeljem članka 56. stavka 4, članka 104. stavka 10. i članka 105. stavka 16. Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/21) a Nacrt prijedloga predmetne Uredbe će također biti objavljen radi savjetovanja sa zainteresiranom javnošću na Središnjem portalu za savjetovanja s javnošću.

		<p>Što se tiče dvojnog iskazivanja cijene povratne naknade, prema članku 44. stavku 5. Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (NN 57/22) poslovni subjekt nije dužan dvojno iskazivati cijenu i drugi novčani iskaz vrijednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – povratne naknade na ambalaži – povratne naknade ambalaže koje su vidljive na automatiziranom uređaju za preuzimanje otpadne ambalaže. <p>Do stupanja na snagu Uredbe o naknadi gospodarenja otpadom i povratnoj naknadi osoba koja na tržište na području Republike Hrvatske stavlja proizvode u ambalaži (proizvođač) obvezna je u slučaju stavljanja na tržište pića u ambalaži koja je obuhvaćena sustavom povratne naknade plaćati povratnu naknadu, i to u iznosima propisanim Uredbom o gospodarenju otpadnom ambalažom (NN 97/15, 7/20, 140/20).</p> <p>Iznosi povratne naknade od 1. siječnja 2023. godine utvrđivat će se (izračunavati) sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o objavi uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (NN 85/2022), donesenoj temeljem Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (NN 57/22 i 88/22).</p> <p>Novčani iznosi koji se moraju platiti ili obračunati preračunavaju se uz primjenu fiksnog tečaja konverzije sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz članka 4. i 5. Uredbe (EZ) br. 1103/97.</p> <p>Slijedom navedenog člankom 64. Pravilnika propisan je prijelazni period za označavanje ambalaže novom oznakom sustava povratne naknade od godinu dana od stupanja na snagu ovog Pravilnika.</p>
2.	Tko je sve dužan preuzimati otpadnu ambalažu od pića koja je obuhvaćena sustavom povratne naknade?	Prodavatelj pića s prodajnim prostorom od 200 i više četvornih metara i osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem obvezni su od posjednika preuzimati otpadnu ambalažu od pića koja je u sustavu povratne naknade.

		<p>Prodavatelj je obavezan preuzimati otpadnu ambalažu od pića u okviru svog prodajnog objekta i to tijekom cijelog radnog vremena te je dužan jasno i vidljivo označiti mjesto preuzimanja otpadne ambalaže od pića i informirati potrošače o načinu preuzimanja iste.</p> <p>Ukoliko prodavatelj ne postupa sukladno navedenom, potrebno se obratiti na e-mail adresu: kontakt@fzoeu.hr ili na telefon: 01 5391 800 izravno Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost koji upravlja sustavom povratne naknade ili slučaj prijaviti Državnom inspektoratu Republike Hrvatske putem mrežne stranice https://dirh.gov.hr/podnosenje-prijava/83</p>
3.	Koliko ambalažnih jedinica prodavatelj (trgovina, trgovački centar itd.) može preuzeti dnevno u sustavu povratne naknade i kako je to zakonski regulirano?	<p>Prema članku 31. stavku 3. Pravilnika, prodavatelj pića i osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem obvezni su od posjednika preuzimati otpadnu ambalažu od pića u okviru svog prodajnog objekta ili unutar reciklažnog dvorišta tijekom cijelog radnog vremena, i to u količini do 80 otpadnih ambalažnih jedinica dnevno po pojedinom posjedniku, s time da smiju preuzeti i veću količinu ako tako odluče.</p>
4.	Kada je proizvođač dužan korisniku koji je vratio otpadnu ambalažu od pića isplatiti iznos povratne naknade za istu?	<p>Sukladno članku 32. stavku 1. Pravilnika, posjednik otpadne jednokratne ambalaže od pića koja je u sustavu povratne naknade istu može predati prodavatelju koji prodaje pića i ima sklopljen ugovor s Fondom (u daljnjem tekstu: prodavatelj pića) ili osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem, te ima pravo na isplatu iznosa povratne naknade po jedinici predane otpadne ambalaže od pića, u skladu s Uredbom i ovim Pravilnikom.</p> <p>Stavkom 6. istoga članka Pravilnika propisano je da prodavatelj pića i osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem može samostalno ili u suradnji sa sakupljačem, drugim prodavateljem ili osobom koja upravlja reciklažnim dvorištem organizirati isplatu povratne naknade za preuzetu količinu otpadne ambalaže od pića, sukladno ugovoru iz članka 104. stavka 7. Zakona.</p> <p>Slijedom navedenog prodavatelj je dužan odmah po zaprimanju otpadne ambalaže od pića koja je u sustavu povratne naknade isplatiti iznos povratne naknade korisniku ili sukladno ugovoru koji je sklopio s Fondom.</p>

		<p>Ukoliko prodavatelj ne postupi sukladno navedenom te za sve daljnje informacije u svezi ugovorom određenih uvjeta isplate povratne naknade za preuzetu količinu otpadne ambalaže od pića možete se obratiti na e-mail adresu: kontakt@fzoeu.hr ili na telefon: 01 5391 800 izravno Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost koji upravlja sustavom povratne naknade.</p>
5.	Koji su proizvodi uključeni u sustav povratne naknade?	<p>Člankom 30. Pravilnika određeno je da je sustav povratne naknade sustav gospodarenja jednokratnom ambalažom od plastike, metala i stakla, uključujući i višeslojnu (kompozitnu) ambalažu s pretežno papir-kartonskom komponentom, volumena jednakog i manjeg od tri litre namijenjenoj za pića iz članka 4. stavka 1. točke 18. ovoga Pravilnika („<i>Piće je proizvod koji se pije, to jest alkoholno piće, bezalkoholno piće, stolna, prirodna mineralna voda i izvorska voda, voćni sirupi, voćni sokovi i nektari, mlijeko i tekući mliječni proizvodi i ostali tekući proizvodi na voćnoj i drugoj bazi te bilo koji drugi dodatak koji pakiran zajedno s tekućom bazom čini cjelovitu jedinicu primarne ambalaže</i>“, u daljnjem tekstu: ambalaža od pića) i ostalom ambalažom koja će biti propisana Uredbom o naknadi gospodarenja otpadom i povratnoj naknadi (koja je u fazi izrade). Povratna naknada se plaća kao stimulativna mjera kojom se potiče posjednik da otpadnu ambalažu od pića odvaja od ostalog otpada i predaje prodavatelju ili osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem.</p>
6.	Postoji li prelazni period za određene proizvode koji Pravilnikom prvi put ulaze u sustav povratne naknade?	<p>Člankom 80. Pravilnika je određeno da članak 30. stavak 1. Pravilnika u dijelu koji se odnosi na višeslojnu (kompozitnu) ambalažu s pretežno papir-kartonskom komponentom, ambalažu od plastike koja nije načinjena od polietilen-tereftalata (PET) kao glavne sastavnice i na ambalažu volumena manjeg od 0,2 litre, stupa na snagu 1. siječnja 2027. godine odnosno sustav povratne naknade za višeslojnu (kompozitnu) ambalažu s pretežno papir-kartonskom komponentom, ambalažu od plastike koja nije načinjena od polietilen-tereftalata (PET) kao glavne sastavnice i ambalažu volumena manjeg od 0,2 litre će se primjenjivati od 1. siječnja 2027. godine.</p>

OZNAČAVANJE IZVAN SUSTAVA POVRATNE NAKNADE

7.	<p>Postoji li u Republici Hrvatskoj obveza označavanja ambalaže vezano za oznaku za recikliranje i oznaku za ambalažni materijal?</p>	<p>Člankom 17. stavkom 5. Pravilnika propisano je da Proizvođač proizvoda pakiranog u ambalažu može radi prepoznavanja ambalažnog materijala i u cilju učinkovitijeg sakupljanja, ponovne uporabe i oporabe, uključujući i recikliranje otpadne ambalaže, dobrovoljno označiti ambalažu prema vrsti ambalažnog materijala i u tom slučaju je proizvođač proizvoda pakiranog u ambalažu za označavanje ambalaže obavezan koristiti sustav prepoznavanja ambalažnih materijala u skladu s Odlukom Komisije 97/129/EZ od 28. siječnja 1997. o uspostavi identifikacijskog sustava za ambalažne materijale u skladu s Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 50, 20. 2. 1997.).</p> <p>Slijedom navedenog, u Republici Hrvatskoj ne postoji obveza označavanja ambalaže vezano za oznaku za recikliranje i oznaku za ambalažni materijal.</p>
8.	<p>Na koji način se označava ambalaža u svrhu obavješćivanja prodavatelja/potrošača/krajnjeg korisnika o bitnim svojstvima proizvoda i njegove ambalaže glede opasnih i štetnih tvari koje sadrže te o načinu postupanja s proizvodom i ambalažom kada postanu otpad?</p>	<p>Člankom 16. Pravilnika propisano je da je proizvođač proizvoda pakiranog u ambalažu obavezan označavanjem ambalaže te na drugi primjeren način obavješćivati prodavatelja i krajnjeg korisnika o bitnim svojstvima proizvoda i njegove ambalaže glede opasnih i štetnih tvari koje sadrže te o načinu postupanja s proizvodom i ambalažom kada postanu otpad, kao i o mjerama za smanjenje nastanka otpada i mogućnostima ponove uporabe.</p> <p>Člankom 17. stavkom 4. Pravilnika propisano je da je proizvođač proizvoda pakiranog u ambalažu koji stavlja na tržište proizvode koji sadrže opasne tvari obavezan ambalažu tih proizvoda označiti sukladno Uredbi (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006(SL L 353, 31. 12. 2008.), kako je zadnje izmijenjena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2021/1962 od 12. kolovoza 2021. o ispravku Priloga VI. Uredbi (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa (12.11.2021., SL L 400).</p> <p>Oznake moraju biti stavljene na samu ambalažu, naljepnicu, deklaraciju ili na etiketu pričvršćenu na ambalažu. Oznake moraju biti jasno vidljive, dobro čitljive te trajne i izdržljive čak i nakon otvaranja ambalaže.</p>

		Uputa o načinu postupanja s proizvodom i ambalažom kada postanu otpad ne mora biti stavljena na samu ambalažu, već je moguće i da potrošač/kupac/krajnji korisnik spomenutu informaciju dobije preko Sigurnosno-tehničkog lista (STL-a) ili na neki drugi primjeren način.
PLASTIČNE VREĆICE		
9.	Koje plastične vrećice je zabranjeno stavljati na tržište Republike Hrvatske?	<p>Na temelju članka 17. stavka 2. i članka 192. Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/21) od 1. siječnja 2022. godine zabranjuje se stavljanje na tržište u RH <u>laganih</u> plastičnih vrećica za nošenje osim vrlo laganih plastična vrećica za nošenje. Sukladno definicijama plastičnih vrećica za nošenje iz članka 4. ovog Zakona predmetna zabrana odnosi se na vrećice izrađene od plastike koje se daju ili prodaju potrošačima na prodajnom mjestu robe ili proizvoda s debljinom stjenke manjom od 50 mikrometara, uključujući i na one s debljinom stjenke manjom od 15 mikrometara koje ne zadovoljavaju uvjete da bi se smatrale vrlo laganim plastičnim vrećicama za nošenje.</p> <p>Stavljanje na tržište i korištenje <u>vrlo laganih</u> plastičnih vrećica za nošenje, to jest onih s debljinom stjenke manjom od 15 mikrometara i koje se koriste isključivo zbog higijenskih razloga ili koje služe isključivo kao primarna ambalaža za rasutu hranu kada to pomaže sprječavanju bacanja hrane i nadalje je dozvoljeno.</p>
10.	Postoji li obveza naplate <u>vrlo laganih</u> plastičnih vrećica za nošenje, to jest onih s debljinom stjenke manjom od 15 mikrometara?	<p>Prema članku 20. stavku 3. Pravilnika, prodavatelj mora sve vrlo lagane plastične vrećice za nošenje naplatiti krajnjem korisniku na prodajnom mjestu robe ili proizvoda. Sukladno članku 80. Pravilnika, ova obveza stupa na snagu 1. siječnja 2025. godine.</p> <p>Osim naplate, prodavatelj je obavezan na mjestima na kojima krajnji korisnik uzima vrlo lagane plastične vrećice za nošenje istaknuti vidljivu obavijest krajnjim korisnicima o njihovoj cijeni, kao i uputu o štedljivom i racionalnom korištenju ovih vrećica oznakom</p>

		sadržaja »VREĆICE KORISTITE ŠTEDLJIVO«, te ne smije izlagati vrlo lagane plastične vrećice za nošenje na blagajnama u svrhu njihove prodaje.
11.	Odnosi li se zabrana stavljanja na tržište biorazgradivih laganih plastičnih vrećica koje bi se koristile za sakupljanje biootpada?	<p>Na temelju članka 17. stavka 2. i članka 192. Zakona o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 84/21) od 1. siječnja 2022. godine zabranjuje se stavljanje na tržište u RH laganih plastičnih vrećica za nošenje osim vrlo laganih plastična vrećica za nošenje.</p> <p>Prema članku 4. stavku 1. ovog Zakona „plastične vrećice za nošenje“ su vrećice za nošenje s ručkom ili bez ručke, koja su izrađene od plastike, a koje se daju ili prodaju potrošačima na prodajnom mjestu robe ili proizvoda, dok su „lagane plastične vrećice za nošenje“ plastične vrećice za nošenje s debljinom stjenke manjom od 50 mikrometara.</p> <p>Slijedom navedenog, zabrana se odnosi samo na plastične vrećice koje se daju ili prodaju potrošačima na prodajnom mjestu robe ili proizvoda.</p> <p>Plastične vrećice za bio otpad ne predstavljaju „plastične vrećice koje se daju ili prodaju potrošačima na prodajnom mjestu robe ili proizvoda“ te stoga nisu obuhvaćene mjerom zabrane stavljanja na tržište u RH i sukladno tome mogu se i nadalje stavljati na tržište i koristiti za navedenu svrhu.</p>
12.	Odnosi li se zabrana stavljanja na tržište laganih plastičnih vrećica, na kompostabilne lagane plastične vrećice?	<p>Na temelju članka 17. stavka 2. i članka 192. Zakona o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 84/21) od 1. siječnja 2022. godine zabranjeno je stavljanje na tržište u RH laganih plastičnih vrećica za nošenje osim vrlo laganih plastičnih vrećica za nošenje.</p> <p>Zakonom nije propisano izuzeće od spomenute zabrane za vrećice izrađene od biorazgradivih materijala. Stoga se predmetna zabrana stavljanja na tržište odnosi i na lagane plastične vrećice za nošenje koje su označene kao „kompostabilne“, „biorazgradive“, „na biološkoj osnovi“ itd.</p>

13.	Kome se obratiti u slučaju da prodavatelj ne postupa u skladu s prethodno navedenih pravilima o plastičnim vrećicama?	Ukoliko prodavatelj ne postupa sukladno navedenom slučaj se može prijaviti Državnom inspektoratu Republike Hrvatske putem mrežne stranice https://dirh.gov.hr/podnosenje-prijava/83 .
14.	Smiju li se vrlo lagane plastične vrećice (plastične vrećice za nošenje s debljinom stjenke manjom od 15 mikrometara) prodavati kupcu koji nije trgovina, a koji će iste koristiti u svrhe pakiranja i isporuke rasute, odnosno industrijski nezapakirane hrane (npr. za škole, pučke kuhinje i sl.)?	Člankom 17. stavkom 2. i članka 192. Zakona o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 84/21, u daljnjem tekstu: Zakon) od 1. siječnja 2022. godine zabranjuje se stavljanje na tržište u RH laganih plastičnih vrećica za nošenje osim vrlo laganih plastična vrećica za nošenje. Napominjemo da se sukladno definicijama plastičnih vrećica za nošenje iz članka 4. Zakona predmetna zabrana odnosi na vrećice s debljinom stjenke manjom od 50 mikrometara, uključujući i na one s debljinom stjenke manjom od 15 mikrometara koje <u>ne zadovoljavaju uvjete</u> da bi se smatrale vrlo laganim plastičnim vrećicama za nošenje to jest na one koje se ne koriste isključivo zbog higijenskih razloga ili koje ne služe isključivo kao primarna ambalaža za rasutu hranu kada to pomaže sprječavanju bacanja hrane. U praksi to znači da je i nakon 1. siječnja 2022. godine dozvoljeno stavljanje na tržište vrlo laganih plastičnih vrećica za nošenje na tržnicama, u pekarnicama, ribarnicama, slastičarnicama, prodavaonicama mješovite robe, objektima brze prehrane, mesnicama te na ostalim mjestima na kojima se potrošačima prodaje hrana, ali isključivo iz razloga i radi namjene da se u njih stavlja rasuta (nezapakirana) hrana ili hrana koja je prethodno samo umotana npr. u plastičnu foliju ili samo stavljena u neki drugi odgovarajući materijal a nije zapakirana industrijski to jest higijenski i na način da se spriječi njeno rasipanje, gubljenje, bacanje i slično. Sukladno navedenom, plastične vrećice za nošenje s debljinom stjenke manjom od 15 mikrometara smiju se prodavati veleprodajnom kupcu, ali isključivo pod uvjetom da će kupac iste vrećice koristiti isključivo da se u njih stavlja rasuta (nezapakirana) hrana ili hrana koja je prethodno samo umotana npr. u plastičnu foliju ili samo stavljena u neki drugi odgovarajući materijal a nije zapakirana industrijski to jest higijenski i na način da se spriječi njeno rasipanje, gubljenje, bacanje i slično.

OSTALO

15.

Naplaćuje li se u RH porez na nereciklirani plastični ambalažni otpad i plastičnu ambalažu u skladu s propisima:

1. Direktivom o ambalaži i ambalažnom otpadu (Direktiva 94/62/ECC)
2. Direktivom (EU) 2019/904
3. Odlukom 2005/270/EZ izmijenjena zadnjom Odlukom (EU) 2019/665.

Prema odredbama Pravilnika, kojim je u nacionalno zakonodavstvo prenesene Direktiva 94/62/EZ i Direktiva (EU) 2019/904, osoba koja na tržište na području Republike Hrvatske stavlja proizvode u ambalaži (proizvođač proizvoda pakiranog u ambalažu) **obvezna je** u svrhu pokrivanja troškova gospodarenja otpadnom ambalažom **plaćati naknadu gospodarenja otpadnom ambalažom u Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost,**

Naknada gospodarenja otpadnom ambalažom se, sukladno članku 6. stavku 2. Pravilnika, plaća u Fond za količinu ambalaže proizvoda, količinu plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu iz Dodatka III. Popisa E Zakona te količinu ribolovnog alata koji sadržava plastiku, koje je proizvođač stavio na tržište na teritoriju Republike Hrvatske, a **u slučaju stavljanja na tržište pića u ambalaži koja je obuhvaćena sustavom povratne naknade proizvođač dodatno plaća i povratnu naknadu,** i to u iznosima propisanim Uredbom o gospodarenju otpadnom ambalažom (NN 97/15, 7/20, 140/20) koja je na snazi do stupanja na snagu nove Uredbe o naknadi gospodarenja otpadom i povratnoj naknadi koja se donosi temeljem članka 56. stavka 4. i članka 104. stavka 10. Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/21) koja je u izradi.

Više informacija za proizvođače obveznike plaćanja naknada u Fond dostupno je na stranicama Fonda putem sljedeće [poveznice](#). Za dodatne informacije vezano uz registraciju, način prijave podataka te plaćanje spomenutih naknada potrebno se obratiti izravno Fondu, putem elektroničke pošte, na adrese: obveznici@fzoeu.hr, naknade@fzoeu.hr.

ODLUKA KOMISIJE 2005/270/EZ, kako je zadnji puta izmijenjena Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2019/665, odnosi se na vođenje evidencije i izvješćivanje Europske komisije Ministarstva i nije u nikakvoj vezi s plaćanjem navedenih naknada niti „poreza na nereciklirani plastični ambalažni otpad i plastičnu ambalažu“.

		<p>Slijedom svega navedenog, u slučaju stavljanja na tržište u RH proizvoda u ambalaži, uključujući i u plastičnoj ambalaži, proizvođači su obvezni plaćati u Fond naknadu gospodarenja otpadnom ambalažom i povratnu naknadu</p> <p>Sukladno Odluci Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424/1, 15.12.2020.) te Odluci o prihvaćanju Odluke Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom od 28. prosinca 2020. (NN 146/2020), od 1. siječnja 2021. godine primjenjuje se nova kategorija vlastitih sredstava proračuna Europske unije, a koja se temelji na nacionalnim doprinosima na temelju nereguliranog plastičnog ambalažnog otpada. Napominjemo da se ne radi se o uvođenju novog poreza, već nove kategorije prihoda proračuna Europske unije. Republika Hrvatska svoju obvezu ispunjava uplatom nacionalnog doprinosa iz državnog proračuna. Uvođenje nacionalnog poreza na neregulirani plastični ambalažni otpad te određivanja obveznika plaćanja istog nije propisano.</p>
--	--	--

Zagreb, 22.11.2023.